

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ

16 жовтня 2023 року

№172-р/з

щодо окремих питань припинення державної служби у разі виходу державного службовця на пенсію та продовження строку перебування на державній службі після досягнення державним службовцем 65-річного віку

Відповідно до пункту 3 частини третьої статті 13 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) НАДС роз'яснює.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 83 Закону державна служба припиняється у разі виходу державного службовця на пенсію або досягнення ним 65-річного віку, якщо інше не передбачено законом.

Статтею 90 Закону встановлено, що пенсійне забезпечення державних службовців здійснюється відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Частиною третьою статті 5 Закону встановлено, що дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом.

Згідно зі статтею 11 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» забороняється відмова у прийнятті на роботу і звільнення працівника за ініціативою власника або уповноваженого ним органу з мотивів досягнення пенсійного віку.

Частинами першою та третьою статті 86 Закону встановлено, що державний службовець має право звільнитися зі служби за власним бажанням, попередивши про це суб'єкта призначення у письмовій формі не пізніше як за 14 календарних днів до дня звільнення.

Суб'єкт призначення зобов'язаний звільнити державного службовця у строк, визначений у поданій ним заяві, у випадках, передбачених законодавством про працю.

Відповідно до статті 38 Кодексу законів про працю України працівник має право розірвати трудовий договір, укладений на невизначений строк, попередивши про це роботодавця письмово за два тижні. У разі, коли заява працівника про звільнення з роботи за власним бажанням зумовлена

неможливістю продовжувати роботу (зокрема, вихід на пенсію), роботодавець повинен розірвати трудовий договір у строк, про який просить працівник.

З огляду на наведене, звільнення державного службовця на підставі пункту 7 частини першої статті 83 Закону (у зв'язку з його виходом на пенсію) можливе виключно за відповідною заявою цього державного службовця.

При цьому, у разі звільнення державного службовця у зв'язку з його виходом на пенсію суб'єкт призначення має його звільнити у строк, в який він просить у своїй заяві про звільнення.

Також зазначаємо, що особа, звільнена з державної служби у зв'язку з виходом на пенсію, може бути знову призначена на посаду державної служби в установленому законом порядку. Крім того, ця особа може повторно звільнитись з посади державної служби у зв'язку з виходом на пенсію. Отже, така підстава для звільнення може бути використана особою неодноразово.

Разом з тим звертаємо увагу, що частиною третьою статті 83 Закону встановлено, що у разі звільнення з державної служби на підставі пункту 7 частини першої цієї статті державному службовцю виплачується вихідна допомога у розмірі середньої місячної заробітної плати. Вихідна допомога державному службовцю, який звільняється на підставі пункту 7 частини першої цієї статті (у разі виходу державного службовця на пенсію або досягнення ним 65-річного віку, якщо інше не передбачено законом), виплачується одноразово за його бажанням у разі виходу на пенсію або досягнення 65-річного віку.

Отже, при повторному звільненні державного службовця у зв'язку з виходом на пенсію або при звільненні у зв'язку із досягненням згаданого віку така вихідна допомога йому не виплачується (у разі виплати зазначеної вихідної допомоги при звільненні у зв'язку з виходом на пенсію або досягненням 65-річного віку за попереднім місцем роботи).

Таким чином, на думку НАДС, у разі звільнення у зв'язку з виходом на пенсію державного службовця, якого раніше вже було звільнено на цій підставі з посади державної служби в іншому державному органі, варто звернутись із запитом до цього державного органу про надання інформації стосовно виплати такому державному службовцю зазначеної вихідної допомоги.

Окремо зазначаємо, що сам по собі вихід державного службовця на пенсію або досягнення ним 65-річного віку, що не призвело до його звільнення з державної служби, не дає права на згадану вихідну допомогу.

Також звертаємо увагу на те, що Законом та іншими нормативно-правовими актами не передбачено переліку документів, які державний службовець має додати до заяви про звільнення у зв'язку із виходом на пенсію. Разом з тим, державний службовець може надати документ, що підтверджує його право на встановлення пенсії.

Згідно з частиною четвертою статті 83 Закону у зв'язку з потребами служби державний службовець за рішенням суб'єкта призначення може бути залишений на державній службі після досягнення 65-річного віку за його

згодою. Рішення про продовження строку перебування на державній службі приймається суб'єктом призначення щороку, але не більш як до досягнення державним службовцем 70-річного віку.

Вважаємо, що рішення про продовження служби доцільно оформлювати наказом (розпорядженням).

Відповідно до статті 34 Закону строкове призначення на посаду здійснюється, зокрема, у разі призначення особи, яка досягла 65-річного віку, на посаду державної служби – *на один рік* з правом повторного призначення без обов'язкового проведення конкурсу щорічно.

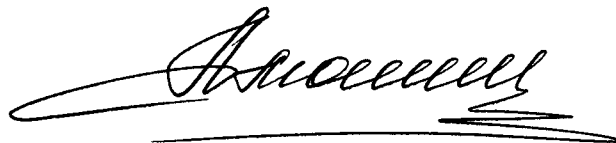
Отже, Законом імперативно регламентовано, що вказане строкове призначення здійснюється саме на один рік.

Проте, на відміну від строкового призначення, передбаченого зазначеними положеннями статті 34 Закону, Закон не зобов'язує суб'єкта призначення продовжувати строк перебування державного службовця, який досяг 65-річного віку, на державній службі саме на рік.

Разом з тим звертаємо увагу, що наказ (розпорядження) про продовження строку перебування на державній службі згідно зі статтею 83 Закону суб'єкт призначення може видати тільки один раз на рік з моменту досягнення державним службовцем зазначеного віку. Тому, якщо строк перебування на державній службі буде продовжено менше ніж на рік (до прикладу – на шість місяців), подальше продовження строку перебування державного службовця на державній службі відповідно до частини четвертої статті 83 Закону буде неправомірним.

Окремо повідомляємо, що роз'яснення міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають лише інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

Голова

Наталія АЛЮШИНА